

ENGAGEMENT AND VOICES OF THE YOUTH

#2 Inspirational moment

FOUNDATION P&V

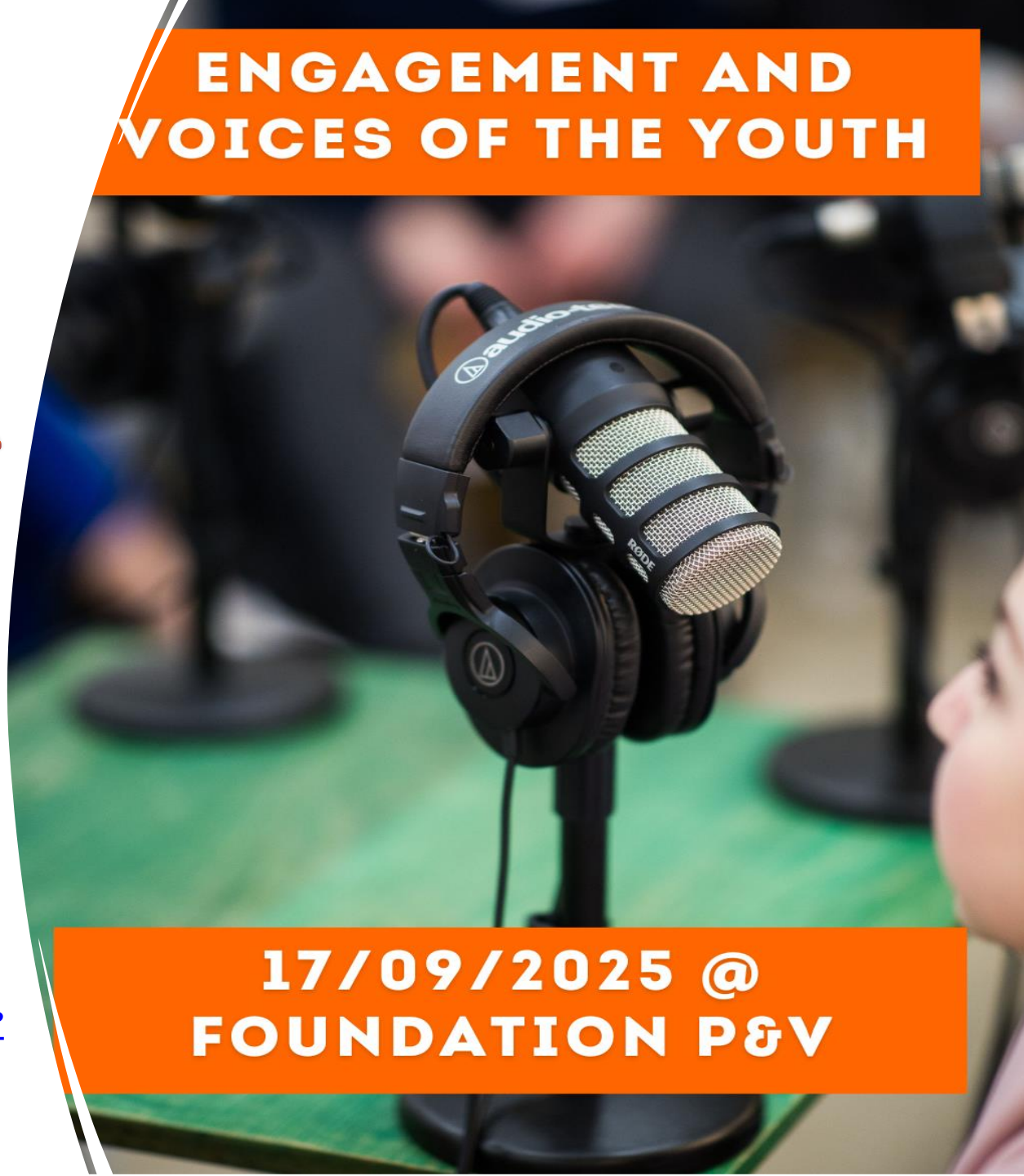
*emancipation participation
citizenship solidarity*

PV Vivium guest

Username: foundation@pv.be

Password: 07V;d?kN

**17/09/2025 @
FOUNDATION P&V**

1

Welcome by Foundation P&V

Our Strategy

"P&V Foundation supports active citizenship and fights against social exclusion of young people"

1

Welcome by Foundation P&V

Youth involvement

Academic
Research

Call for Projects

Grants

Advocacy
&
Events

Recommendations

In-kind support

1

Welcome by Foundation P&V

CONNECTING YOU(TH)

FONDATION P&V
émancipation participation
citoyenneté solidarité

**#0 Youth Forum Connecting You(th)
2021-2023**

**#1 Inspiration : Feeling You(th). Mental
State of the Youth – Sept 2024**

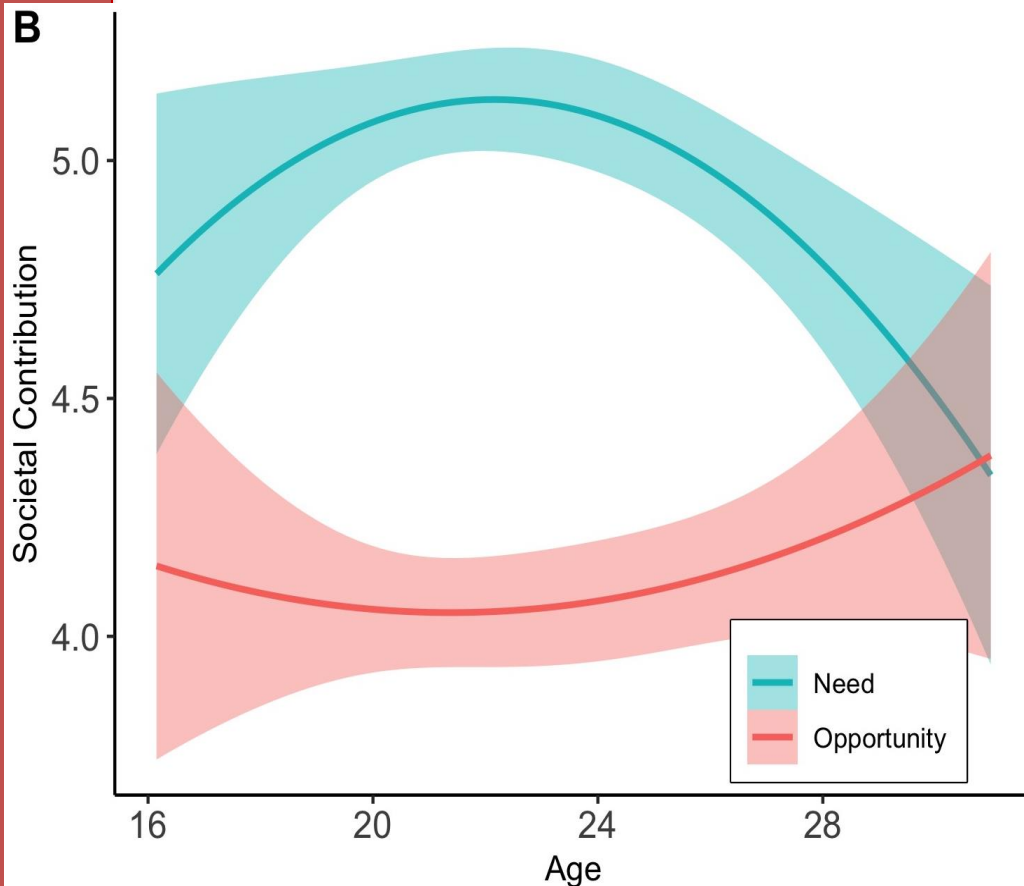
**#2 Inspiration : Engagement and
Voices of the Youth – Sept 2025**

YOU(TH)

1

Welcome by Foundation P&V

- **Young people: desire to make their voices heard**
- **But: feel unheard and unseen**
- **Negative for wellbeing, but society also misses out**
- **Complex challenges require innovative solutions, co-created with young people**

1

Welcome by Foundation P&V

2

Academic Learning & Research

Jessy Siongers & Olivier Servais

3

Interactive Session

With Visuality

Break

4

Inspirational Talks

5

Conclusion by Youth Forum

Adam Lamarti & Inès Dehogne

Networking

2

Academic Learning & Research

Olivier Servais, Jessy Siongers & Fien Pauwels

Crise de l'engagement

- Aujourd'hui mes animateurs scouts préfèrent jouer chez eux aux jeux vidéos que de venir animer des jeunes sous la pluie... »

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Aspirations des jeunes paradoxales

(Enquête Fondation P&V, 2012)

- Entre volontarisme individuel et pessimisme collectif
- Rêve de simplicité et sens de la complexité
- Socialement isolé, technologiquement connecté

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Aspirations des jeunes paradoxales

- Un monde en crise permanente
(la dernière, la crise des réfugiés) :
- Techno-philie et techno-phobie
- Des médias trash et manipulateurs
- Une société éclatée :
 - Tensions entre générations
 - Melting pot ou conflits ethniques

Academic Learning & Research

Olivier Servais

3 générations de jeunes (A. Franssen)

1968 : Changer le monde

1980 : Trouver sa place

2010 : A l'abri d'un monde qui se décompose

2025 : ?

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Formes d'engagement

Enabel (2022)

Engagement visible :

manifestations, bénévolat, militantisme

Engagement invisible : choix de vie durables
(végétarisme, seconde main, etc.)

Typologie :

- Choix de vie conscients
- Prise de parole
- Initiatives personnelles
- Implication dans une organisation
- Adhésion formelle à une structure

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Sondage Solidaris

– Jeunes de 18 à 25 ans (2023)

- **Échantillon** : 709 jeunes francophones interrogés
- **Engagement politique** :
 - 27 % ne voteraient pas si le vote n'était pas obligatoire
 - Raisons principales : manque de confiance (27 %), désintérêt (22 %)
- **Engagement climatique** :
 - 64 % pensent que les gouvernements devraient prioriser les enjeux climatiques
- **Santé mentale** :
 - 60 % des jeunes issus de familles pauvres déclarent une mauvaise santé mentale

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Évolutions

- **Participation électorale** : Bien que le vote soit obligatoire en Belgique, des études montrent que les jeunes ont tendance à avoir moins confiance dans les institutions politiques. Par exemple, une étude de 2022 de l'institut Méthos a révélé que **69 % des jeunes interrogés ont peu ou pas confiance envers les politiciens.**
- **Volontariat et Bénévolat** : Selon des chiffres de la Fondation Roi Baudouin et de LeVolontariat.be, il n'y a pas de variation majeure du taux d'engagement selon l'âge. Un chiffre pertinent est que **1 bénévole sur 5 a moins de 30 ans**, ce qui montre une participation non négligeable. Cependant, l'engagement bénévole est souvent plus élevé chez les personnes ayant un diplôme de l'enseignement supérieur.

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Évolutions

- **Déclin de l'engagement politique traditionnel** (vote, partis) mais **essor de l'engagement informel** (activisme, lifestyle engagé)
- **Montée des préoccupations climatiques** comme moteur d'engagement
- **Utilisation accrue des réseaux sociaux** pour mobiliser, sensibiliser et agir. Les jeunes Belges utilisent TikTok, Snapchat, Instagram, mais leur usage évolue : en 2025, seulement 43,4 % des 16-24 ans utilisent Facebook quotidiennement (contre 85 % en 2020). Snapchat reste très populaire chez les 16-18 ans (42,7 % s'y connectent plus de 20 fois par jour en 2024)

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Évolutions

- **Diversification des formes d'engagement** : plus individuelles, plus créatives, moins institutionnelles
- **Nouvelles formes d'engagement** : Les jeunes s'engagent aussi via des actions moins visibles (végétarisme, achat de vêtements de seconde main, réduction des plastiques), en plus des formes traditionnelles (manifestations, bénévolat) (enabel.be)
- **Freins à l'engagement** : Les jeunes moins favorisés ou en situation de précarité rencontrent des obstacles pour s'engager (manque de temps, méconnaissance des opportunités, barrières administratives). La pandémie a aussi réduit le nombre de volontaires, avec un tiers de moins qu'avant 2020 (Alter échos)

Academic Learning & Research

Olivier Servais

Vrijwillig engagement van jongeren in Vlaanderen

Fien Pauwels & Jessy Siongers

Jeugdonderzoeksplatform

BRUSSELS INSTITUTE
FOR SOCIAL AND
POPULATION STUDIES
Research Unit
Tempus Omnia Revelat

“de jeugd van tegenwoordig is ...

- Egocentrisch
- Individualistisch
- Politiek ongeïnteresseerd
- Maatschappelijk apathisch
- Niet meer geëngageerd
- ...

Maar in hoeverre klopt dit beeld?

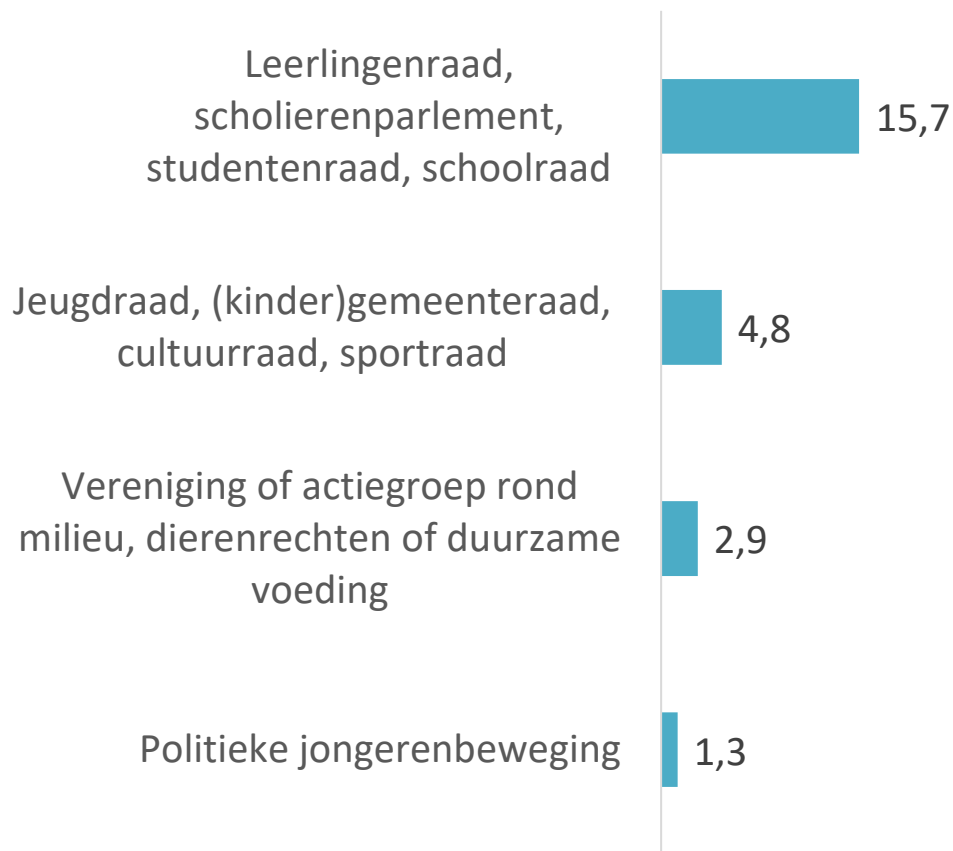
De jeugd van tegenwoordig...

- hanteert nieuwe en diverse vormen van betrokkenheid:
 - Formele kanalen: verkiezingen, jongerenraden ...
 - Protest & betogingen
 - Online engagement: hashtags, petitie, sociale media ...
 - Consumentengedrag: duurzaam kopen, boycotten ...
 - **Vrijwilligerswerk**

Verschuiving van *duty-based*
naar *engaged-based*
burgerschap (Dalton, 2008)

De stem van jongeren ...

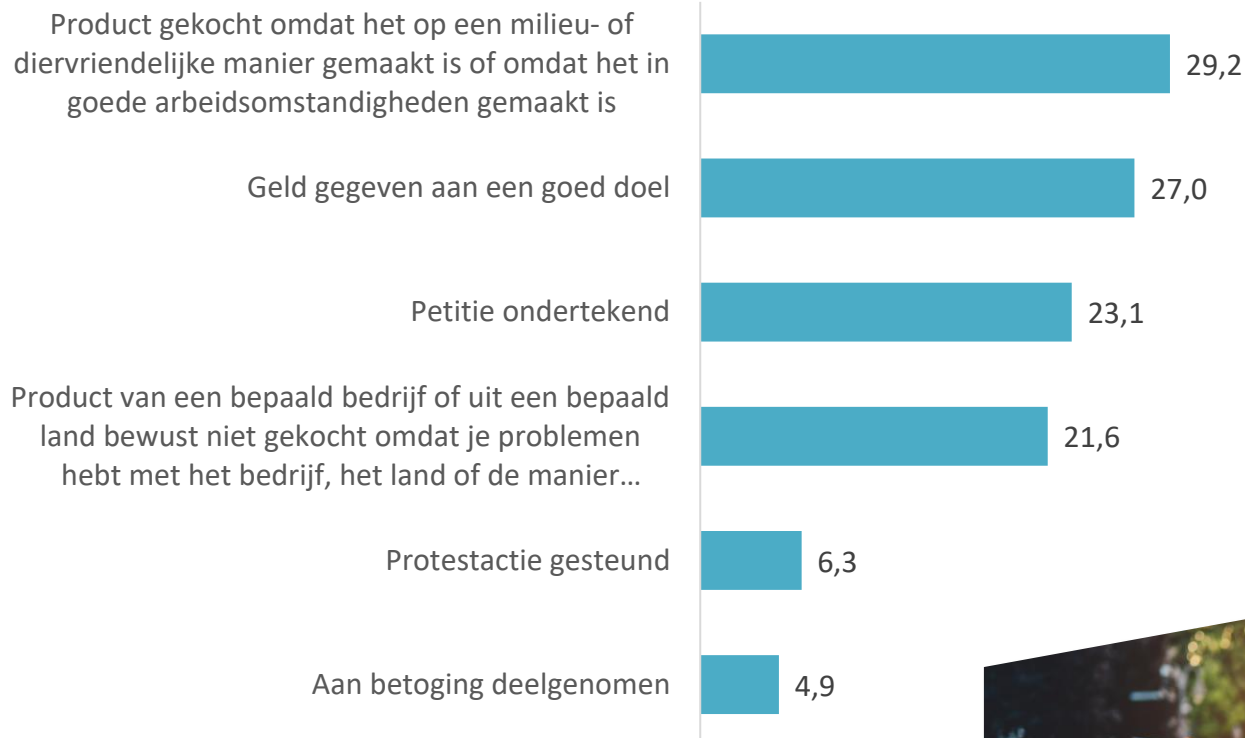

Deelname aan formele 'politieke' kanalen (%)

20,3%
minstens
1
activiteit

De stem van jongeren ...

57,6%
minstens
1
activiteit

34,9%
meerdere
activiteiten

Vrijwilligerswerk?

particular geographical area affected by human activity.

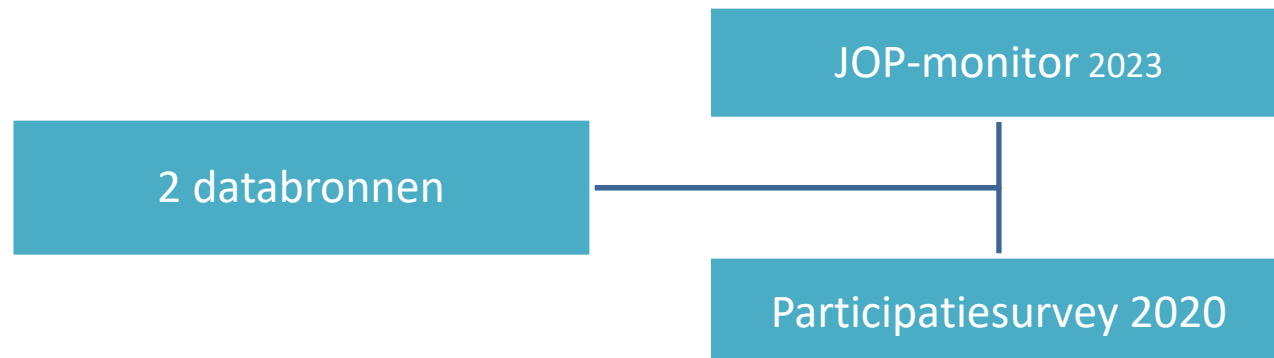
Volunteer / ,vɒləntiə

To offer services and work without getting anything in return.

De vaste of regelmatige vrijwilliger De episodische vrijwilliger

- Lange duur
- Regelmatig
- In surveys:
 - Op regelmatige basis, één tot meerdere keren per maand
 - Op regelmatige basis, één tot meerdere keren per week
 - Op regelmatige basis (bijna) elke dag

- Eenmalig of korte duur
- Duidelijk afgebakend
- In surveys:
 - Eenmalig, voor een korte periode (paar uur tot enkele dagen)
 - Eénmalig, voor een langere periode (enkele weken tot een jaar)
 - Jaarlijks weerkerend voor een korte periode of evenement

Afnemende bereidheid

- Meer tijdsdruk
- Jongere generaties focussen op privé & carrière
- Jongeren minder actief, ouderen vaker vast vrijwilliger

Beperkte diversiteit

- Maatschappelijk kwetsbare groepen ondervertegenwoordigd
- Oververtegenwoordiging hoger opgeleiden & welgestelden
- Meisjes zijn zorgzamer -> meer vrouwelijke vrijwilligers?

Doen jongeren aan vrijwilligerswerk?

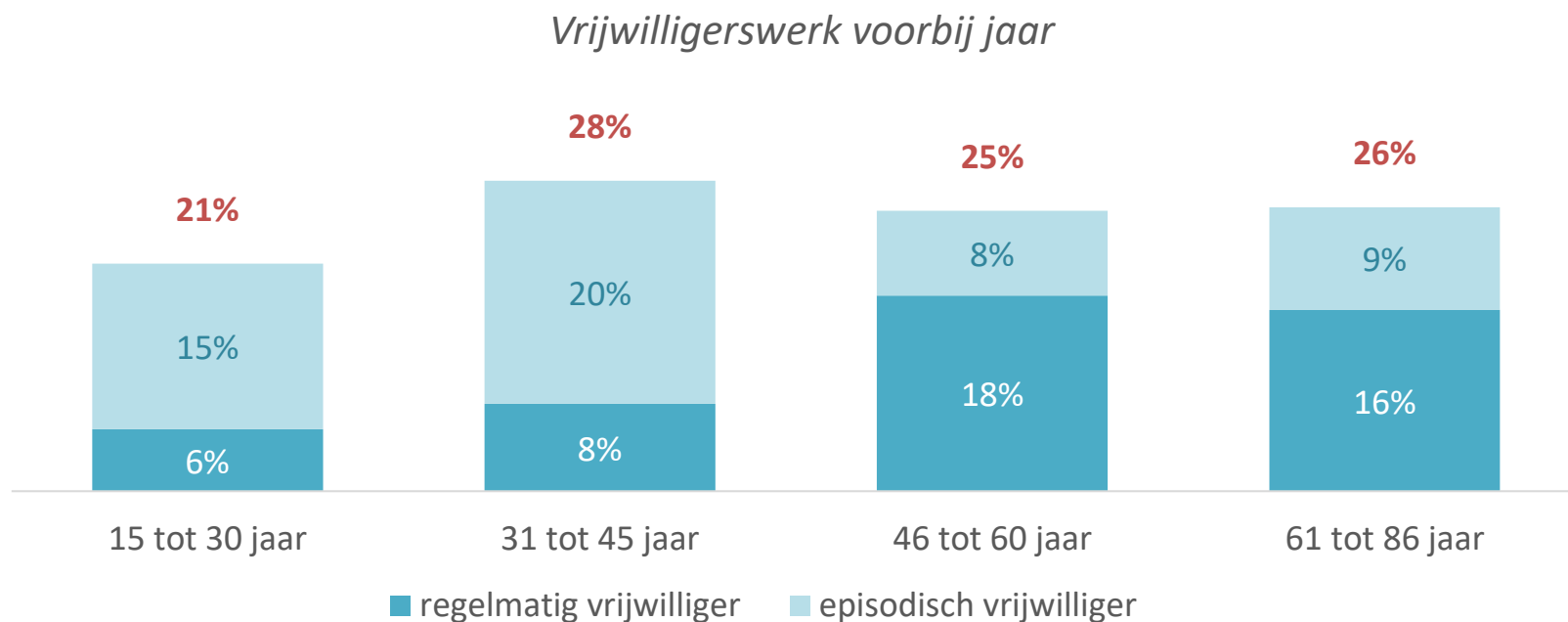
Ja!

- Meer episodisch dan regelmatig
- De meeste jongeren zijn niet geëngageerd in formele organisaties, maar...

In vergelijking met andere leeftijdsgroepen

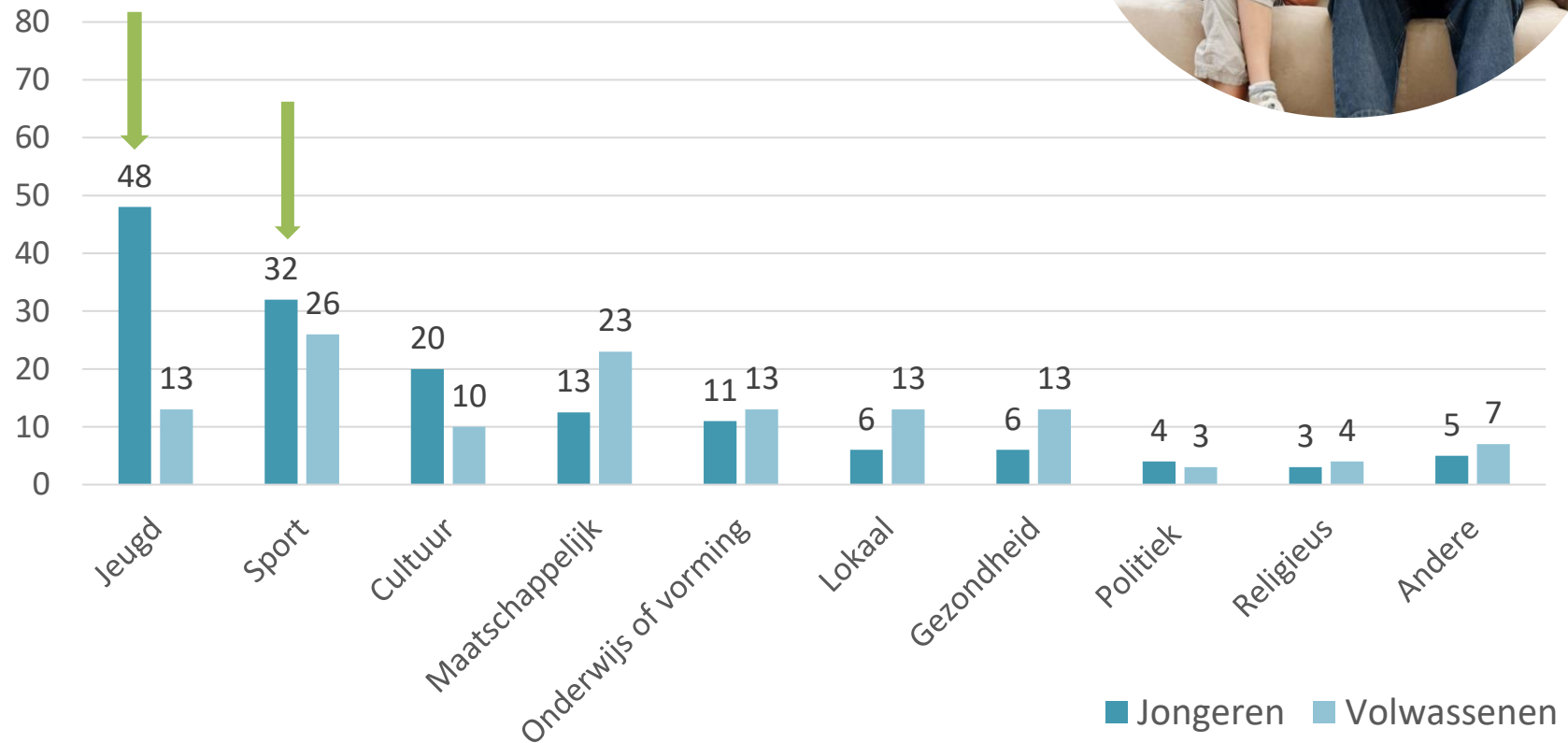
Let op! andere meetmethode

Jongeren vs. volwassenen

Context

- Jongeren: jeugdcontext
- Volwassenen: sport- of maatschappelijke context

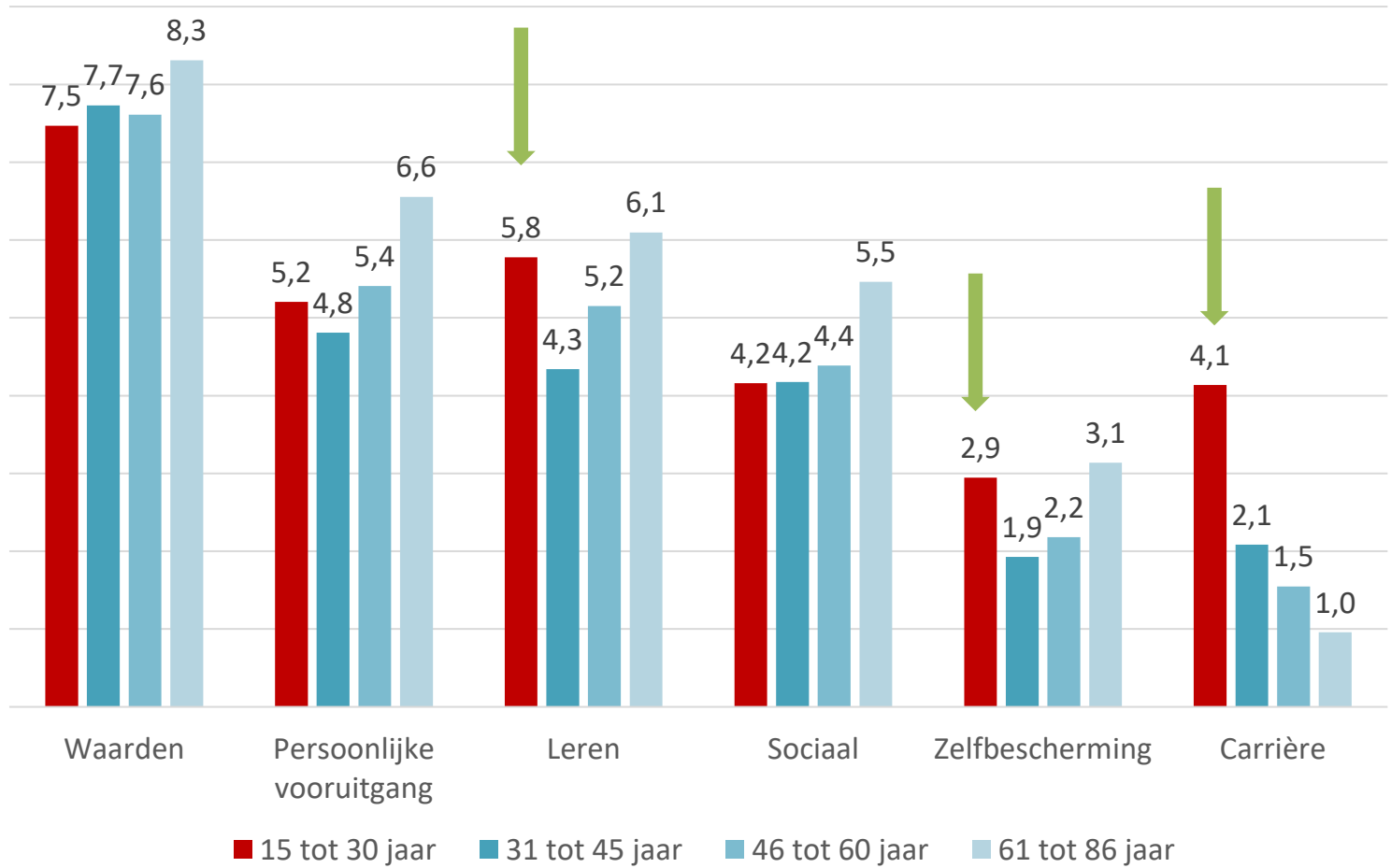

Jongeren vs. volwassenen

Waarom vrijwilligerswerk doen?

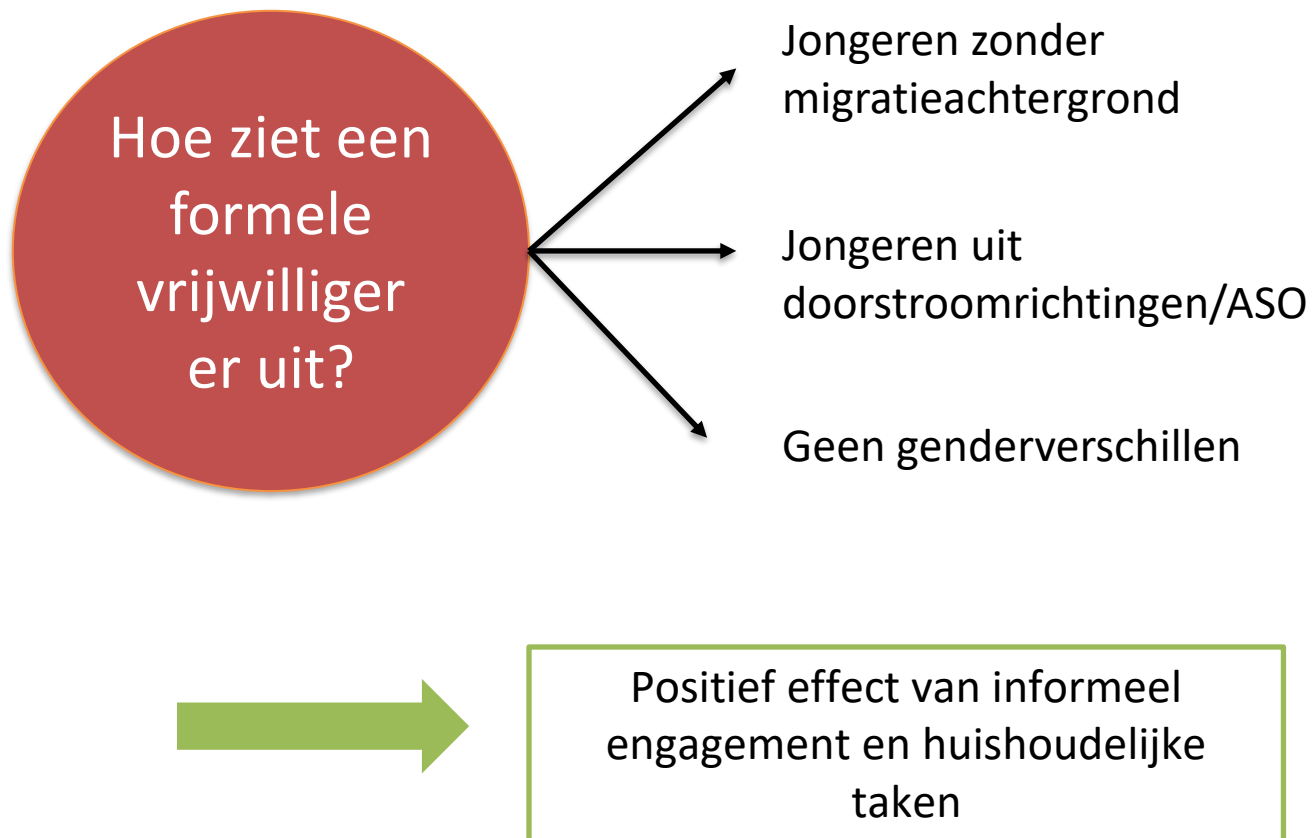
Het verrichten van vrijwilligerswerk om ...	
Zelfbescherming	persoonlijke problemen tegen te gaan <i>Bv. Door vrijwilligerswerk te doen voel ik me minder eenzaam</i>
Waarden	altruïstische en humanitaire waarden uit te drukken <i>Bv. Door vrijwilligerswerk kan ik positief bijdragen aan iets dat belangrijk voor me is</i>
Carrière	carrièreperspectieven te verbeteren <i>Bv. Vrijwilligerswerk staat goed op mijn CV</i>
Sociaal	sociale relaties te ontwikkelen en versterken <i>Bv. Mijn vrienden doen vrijwilligerswerk</i>
Leren	kennis, vaardigheden en competenties te ontwikkelen <i>Bv. Door vrijwilligerswerk kan ik dingen leren in de praktijk</i>
Persoonlijke vooruitgang	zich (verder) te ontwikkelen en verbeteren <i>Bv. Vrijwilligerswerk geeft mij het gevoel dat ik iets te betekenen heb</i>

Motieven

Jongeren vs. volwassenen

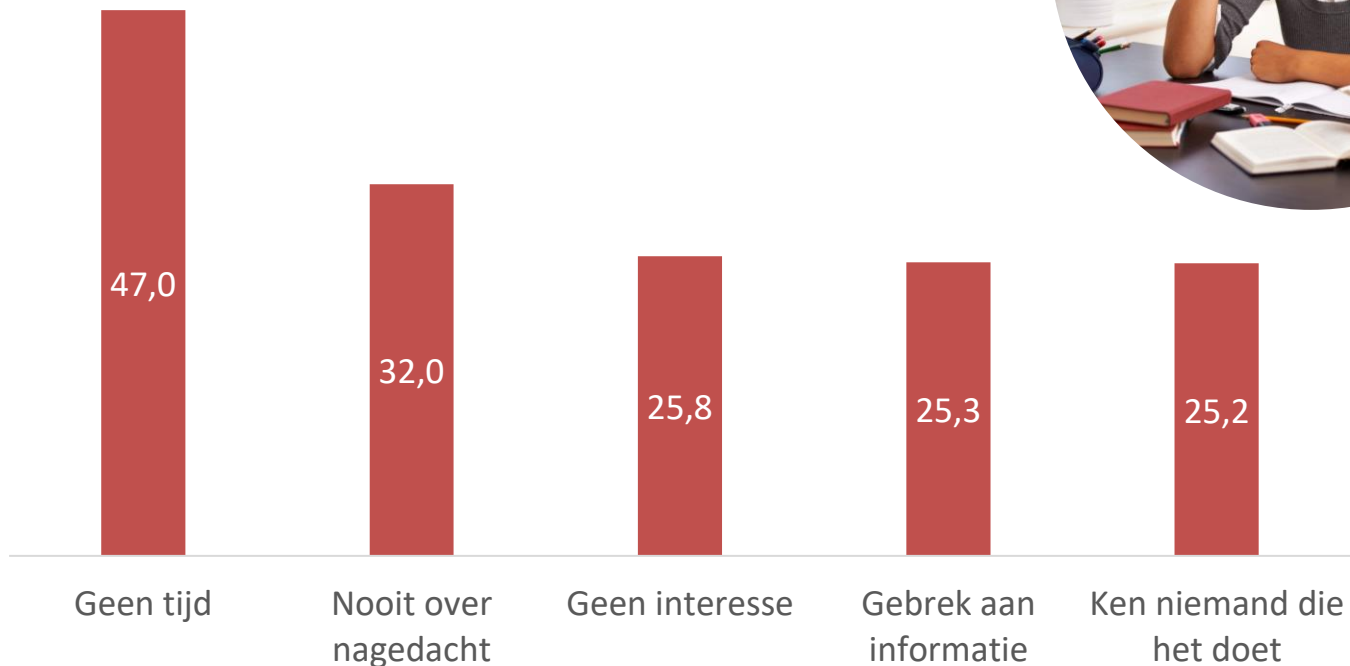
Diversiteit

Waarom geen vrijwilligerswerk?

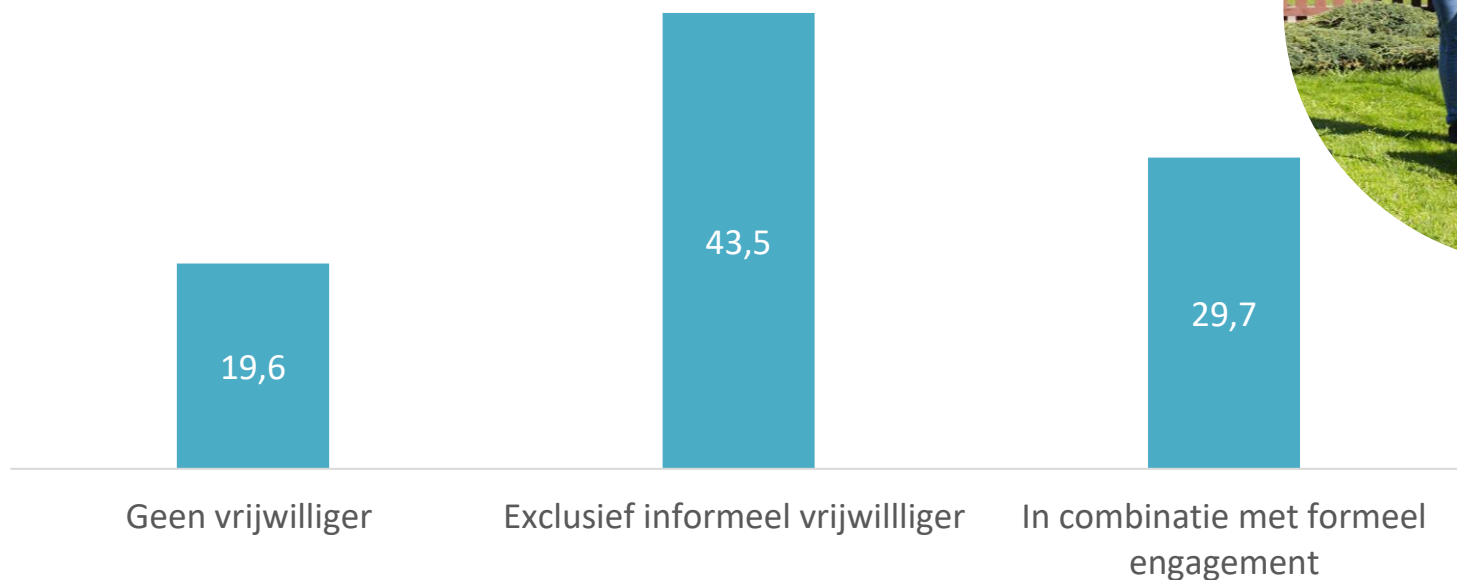
Redenen om niet aan vrijwillig engagement deel te nemen

- Vooral tijdsgebrek
- Andere redenen zijn ook belangrijk

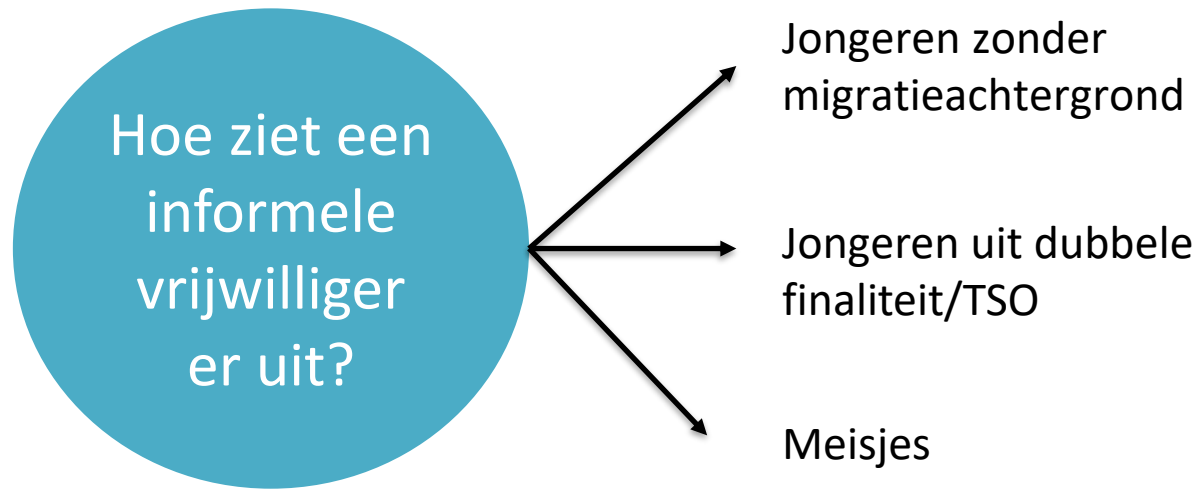
Algemene cijfers

- 73,1% van de jongeren deed minstens één keer afgelopen jaar aan informeel engagement
- Veel jongeren doen exclusief aan informeel engagement

Informeel vrijwilligerswerk

Wie doet er aan informeel engagement?

Vaker meisjes, migratieachtergrond en dubbele finaliteit dan formele vrijwilligers

Informeel vrijwilligerswerk

Conclusie

- Jongeren zijn zeker geëngageerd, enkel vaak niet op de manier dat we verwachten
 - Episodisch
 - Informeel
- Sommige jongeren blijven buiten beeld
 - Hoe kan dit worden opgelost?
- Engagement leidt tot meer engagement
- Stof tot nadenken:
 - Hoe behouden organisaties jongeren?
 - Hoe trekken ze jongeren aan?

Meer info

<https://jeugdonderzoeksplatform.be>

<https://www.cultuuronderzoek.be>

Fien.Pauwels@vub.be

Jessy.Siongers@vub.be

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

STAY IN
THE LOOP,
FOLLOW
BRISPO
ONLINE

3

Interactive Session

With Visuality

Break

4

Inspirational Talks

5

Conclusion by Youth Forum

Adam Lamarti & Inès Dehogne

STICHTING P&V
emancipatie participatie
burgerschap solidariteit

Networking

Lounge- FR

Room T2.1-
FR-NL

Room T2.2 -
NL

Play4Peace

Louis-Dorsan van
Caloen

**Molenbeek
Rebels**

Basketball
Catriona Byl
& Team

**Plan
International
Belgium**
Kato Luykx

ULB Engagée

Julie Durval

**VUB – Child
Citizen Lab**
Els Dumortier

VIERNULVIER
Kaj Zwerver &
Mohammed
Kassab

**Forum des
Jeunes**

BXL-Wal
Amélie Lelièvre

Interactive Session

With Visuality

Break

4

Inspirational Talks

5

Conclusion by Youth Forum

Adam Lamarti & Inès Dehogne

STICHTING P&V
emancipatie participatie
burgerschap solidariteit

Networking

4

Inspirational Talks

5

Conclusion by Youth Forum

Adam Lamarti & Inès Dehogne

STICHTING P&V
emancipatie participatie
burgerschap solidariteit

Networking

Thank you
&
Join us on

